

ΠΩΣ ΓΡΑΦΟΥΜΕ ΜΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι συμβουλές - πληροφορίες που ακολουθούν σε καμία περίπτωση δεν έχουν τη μορφή κανόνα, τον οποίο κάποιος όταν γράφει μια εργασία ακολουθεί απαρέγκλιτα. Πλην των βασικών στοιχείων (π.χ., τεχνικών προδιαγραφών, που στο σύνολό τους σχεδόν είναι τυποποιημένες), όλες οι άλλες πληροφορίες που δίνονται, στόχο έχουν να προσφέρουν έναν πρώτο «μπούσουλα» για τους μαθητές και τις μαθήτριες του σχολείου μας, για το πως γράφουμε μια εργασία.

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ή ΜΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Στα πλαίσια της διδακτικής πράξης και αξιολόγησης, η συγγραφή μιας εργασίας είναι μια υποχρέωση, στην οποία κάθε μαθητής αργά ή γρήγορα, κυρίως στο Λύκειο, θα κληθεί να ανταποκριθεί, με το καλύτερο, βέβαια, δυνατό τρόπο. Στην προκειμένη περίπτωση αποκτά ιδιαίτερη σημασία το γεγονός, ότι στο νέο τύπο Λυκείου που σχεδιάζεται, με το νέο μάθημα των **Ερευνητικών Εργασιών (project)** που έχει μπει στην Α΄ Λυκείου, η γνώση πως γράφουμε μια εργασία, βοηθά στη συγγραφή και της **Ερευνητικής Έκθεσης**. Σημαντικό όμως είναι και το γεγονός, ότι τη συγκεκριμένη «πρόκληση», ο μαθητής να μη τη δει ως μια υποχρέωση για την εξασφάλιση μόνον ενός καλού βαθμού, αλλά ως μία δυνατότητα εμπλουτισμού των προσωπικών του γνώσεων και ανίχνευσης της κριτικής του ικανότητας.

Για τη συγγραφή της εργασίας, πέρα από τη σωστή επιλογή και πραγμάτευση του θέματος, ο μαθητής καλόν είναι να ακολουθεί πιστά κάποιους βασικούς κανόνες και αναγκαίες τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίοι με συνοπτικό τρόπο παρατίθενται παρακάτω.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σε μια εργασία πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής μέρη:

- Εξώφυλλο.
- Περιεχόμενα.
- Συντομογραφίες ή βραχυγραφίες, (αν χρειάζεται και τις κρίνουμε αναγκαίες).
- Πρόλογος.
- Εισαγωγή.
- Κυρίως Κείμενο.
- Συμπεράσματα.
- Βιβλιογραφία.
- Περίληψη, (summary).
- Κατάλογος σχημάτων και εικόνων, (αν χρειάζονται και τα κρίνουμε αναγκαία).
- Παράρτημα, (αν χρειάζεται και το κρίνουμε αναγκαίο).

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Περιλαμβάνει το όνομα του σχολείου, το θέμα της εργασίας, το τετράμηνο ή το ακαδημαϊκό έτος κατά το οποίο εκπονήθηκε η εργασία, το ονοματεπώνυμο και την τάξη – τμήμα του μαθητή, το ονοματεπώνυμο του επιβλέποντα καθηγητή. Στο εξώφυλλο πολλές φορές, καλόν είναι να προστίθεται και κάποια

φωτογραφία, σχήμα ή χρωματικό φόντο, ανάλογα με τις καλλιτεχνικές ανησυχίες του κάθε μαθητή.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ Ή ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

Στον πίνακα των συντομογραφιών ή βραχυγραφιών συνήθως μπαίνουν περιοδικά, συλλογικοί τόμοι, μεγάλες σειρές εκδόσεων κειμένων, εγκυκλοπαίδειες και λεξικά. Η συντομογραφίες απαρτίζονται από τα αρχικά των λέξεων του τίτλου, π. χ.:

- AX: *Αιολικά Χρονικά*.
- ΔΙΕΕΕ: *Δελτίο Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος*.
- ΚΧ: *Κερκυραϊκά Χρονικά*.
- ΜΕΕ: *Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια*.
- ΝΕ: *Νέα Εστία*.
- ΒΖ: *Byzantinische Zeitschrift*.
- ΒΝJ: *Byzantinisch Neugriechische Jahrbücher*.
- DHGE: *Dictionnaire D' Histoire et de Géographie Ecclésiastiques*.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο, που συνήθως δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μία σελίδα, γίνεται αναφορά στη σχολική μονάδα όπου εκπονήθηκε η εργασία (π.χ., Πρότυπο Πειραματικό Γενικό Λύκειο Μυτιλήνης του Πανεπιστημίου Αιγαίου), και αναφέρονται οι συντελεστές που βοήθησαν στη συγγραφή της, κυρίως οι καθηγητές και πιθανόν άλλα πρόσωπα που μας έχουν βοηθήσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αποτελεί το σπουδαιότερο μέρος μιας εργασίας, γι' αυτό πρέπει να γράφεται με προσοχή και επιμέλεια. Μια καλή εισαγωγή οφείλει να έχει τα εξής στοιχεία:

- Θέτει το θέμα και τους στόχους της έρευνας γύρω απ' αυτό με σαφήνεια.
- Αναφέρεται στην αφορμή επιλογής του θέματος.
- Θέτει τα όρια και την προβληματική του θέματος.
- Αναφέρεται στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την επεξεργασία των δεδομένων.

ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ

Το κυρίως κείμενο της εργασίας χωρίζεται σε κεφάλαια και υποκεφάλαια. Οι κύριες επικεφαλίδες των διαφόρων κεφαλαίων γράφονται με bold (έντονα κεφαλαία γράμματα) μεγέθους 14 pt και αρχίζουν πάντοτε στην αριστερή κορυφή της σελίδας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Ή ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σ' αυτό το τμήμα της εργασίας συνοψίζουμε το θέμα και αναφερόμαστε στα συναγόμενα συμπεράσματα. Καλόν είναι έχουμε μια κριτική τοποθέτηση σ' όσα διαπραγματευτήκαμε. Ακόμη, προβαίνουμε και σε προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οι βιβλιογραφικές αναφορές είναι από τα πιο σημαντικά ζητήματα μιας εργασίας. Συνήθως πρώτα παρατίθεται η ελληνόγλωσση και κατόπιν η ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Στην περίπτωση που υπάρχουν πηγές που προέρχονται από το Διαδίκτυο, τις παραθέτουμε στο τέλος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (SUMMARY)

Ανάλογα με την έκταση της εργασίας, γράφουμε και την περίληψη. Καλόν είναι να τη μεταφράζουμε και σε μια από τις επίσημες γλώσσες, αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Αναγνώστου Στρ., *Τοπική Ιστορία. Αναφορές στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Λέσβου*, εκδ. Εντελέχεια, Μυτιλήνη 2011.

Ο ίδιος, «Ο Ευστράτιος Ι. Δράκος περιγράφει τη Μυτιλήνη του 1907», *Λεσβιακά*, 14(1993)24-39.

Αξιώτης Μ., *Περπατώντας τη Λέσβο. Τοπογραφία - Ιστορία - Αρχαιολογία*, τ. Α', Μυτιλήνη 1992.

Αργυροπούλου Ρ., *Ο Βενιαμίν Λέσβιος και η ευρωπαϊκή σκέψη του δεκάτου ογδόου αιώνα*, εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα 2003.

Διγιδίκης Γ., *Θερμή. Μια μικρή κώμη με ιστορία 5000 ετών*, Μυτιλήνη 1999.

Ζαφειρόπουλος Κ., *Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία. Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2005.

Καλαμάτας Α., *Η βιβλιοθήκη και τα παλαίτυπα της Μονής Λειμώνος*, Μυτιλήνη 2009.

Νικολαΐδης Ε. – Διαλέτης Δ. – Αθανασιάδης Η., *Τυπολογία των βιβλίων των θετικών και φυσικών επιστημών (1750-1821)*, Τετράδια Εργασίας 8, εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα 1986.

Χασιώτης Ι., «Ελληνικοί εποικισμοί στο βασίλειο της Νεάπολης κατά το 17^ο αιώνα», *Ελληνικά*, 22(1969)116-146.

Patiniotis M., «Scientific travels of the Greek scholars in the 18th century», στον τόμο: *Travels of learning. A geography of science in Europe*, A. Simões, A. Carneiro, M. P. Diogo (επιμέλεια), Kluwer Academic Publishers, Dordrecht 2003, pp. 49-77.

Petsios K., «Kants Kategorien - Lehre im Werk von Athanasios Psalidas», *Evgenios Bulgaris und die Griechische Aufklärung in Leipzig*, Konferenz an der Universität Leipzig (16-18 Oktober), Leipziger Universitätsverlag GmbH, Leipzig 2003, pp. 55-66.

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ - ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Με τον όρο *παραθέματα* εννοούμε την κατά λέξη παρουσίαση μέσα στο κείμενο μας, της γνώμης ενός άλλου συγγραφέα. Είναι δυνατόν όμως, σε διαφορετική περίπτωση να αποδώσουμε με δικά μας λόγια την άποψη ενός συγγραφέα. Κατά κανόνα με τις παραπομπές σε άλλους συγγραφείς επιδιώκουμε να στηρίξουμε την εγκυρότητα των δικών μας θέσεων, να ισχυροποιήσουμε τα επιχειρήματά μας, επικαλούμενοι και άλλους συγγραφείς ή να αντιπαραθέσουμε τις δικές μας θέσεις σε απόψεις άλλων, με τους οποίους δεν συμφωνούμε. Σημαντικό στην περίπτωση αυτή, είναι οτιδήποτε λαμβάνουμε από τις πηγές και τη βιβλιογραφία, πρέπει να το δηλώνουμε παραπέμποντας στο σχετικό έργο. Αυτό γίνεται στις παραπομπές - υποσημειώσεις. Οι υποσημειώσεις είτε γράφονται στο υποσέλιδο, (κάτω μέρος της κάθε σελίδας και αριθμούνται), είτε συγκεντρώνονται όλες μαζί στο τέλος του κειμένου. Καλύτερα είναι όμως να είναι υποσέλιδες, για να διευκολύνουν τον αναγνώστη. Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές στον τρόπο γραφής μιας υποσημείωσης. Απαραίτητο βέβαια είναι σε κάθε εργασία να τηρούμε ενιαία μορφή στις υποσημειώσεις μας.

Βασικές διευκρινήσεις:

- Πριν τη συγγραφή της εργασίας συλλέγουμε το υλικό μας.
- Κατά την επεξεργασία του κρατάμε σημειώσεις.
- Όταν αρχίζουμε να γράφουμε την εργασία μας, πρέπει να είμαστε σαφείς στη διατύπωσή μας. Το ύφος γραφής μας οφείλει να είναι λιτό, σοβαρό και απλό.
- Σε κάθε περίπτωση όσα γράφουμε πρέπει να είναι τεκμηριωμένα.

- Οι προτάσεις μας να μην είναι πολύπλοκες και υπερβολικά σύνθετες, έτσι ώστε να ελέγχουμε πλήρως τη συντακτική τους ορθότητα.
- Οι παράγραφοι να έχουν νοηματική αλληλουχία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ)

Eco U., *Πως γίνεται μια διπλωματική εργασία*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1994.

Ζαφειρόπουλος Κ., *Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία. Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2005.

Ζήσης Θ., (πρωτοπρ.), *Επιστημονική τεχνογραφία. Πως γράφεται μία επιστημονική εργασία*, εκδ. Βρυέννιος, Θεσσαλονίκη 1992.

Θεοφιλίδης Χ., *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας*, εκδ. Δαρδανός, Αθήνα 1999.

Northedge A., *Οδηγός για τον σπουδαστή*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2000.

Παππάς Θ., *Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2002.

Πολίτης Α., *Υποσημειώσεις και παραπομπές*, εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1998.